

κατὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ διαληφθέντι διαστήματι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος ἔλαβον σύστασιν ἀλληλοδιαδόχως σχολεῖα ἑλληνικὰ ἐν Φαναρίῳ Κωνσταντινουπόλεως, Ἄθωνι, Ἰωαννίνοις, Σμύρνη, Πάτρῳ, Κερκύρα καὶ Λαρίσση* τῆς Θεσσαλίας. Ἐδιδάσκοντο δὲ αὐτόθι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ῥητορικὴ τοῦ Ἀφθονίου, ἡ θεολογία Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, τὰ στοιχεῖα γεωμετρίας τοῦ Εὐκλείδου, ἡ λογικὴ καὶ ἡ φυσικὴ τοῦ Βλεμμίδου. Ἐκ διαλειμμάτων ὅμως ἀνεφαίνοντο καὶ ἔξοχοί τινες ἄνδρες οἳ Κύριλλος ὁ Λούκαρις καὶ ὁ Καλλίνικος, Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, Κορυδαλεὺς ὁ Ἀθηναῖος, ὁ Χρῦσανθος Νοταρᾶς, ὁ Ζυγομαλᾶς, ὁ Δοσίθεος, Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, Γεράσιμος ὁ Κρής, ὁ Καριοφύλλης, ὁ Σεβαστὸς, Βασίλειος ὁ Σμυρναῖος, Φιλάρετος ὁ Ἀθηναῖος, ὁ Παναγιωτάκης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μητροφάνης καὶ Δημήτριος ὁ Καντεμίρης. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ μόλις περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἤρξατο ἐξερχομένη ἀπὸ τῆς στασίμου καταστάσεως,

* Ἐκτὸς τούτων καὶ ἄλλα πολλὰ δευτέρου βαθμοῦ ἐν Μακεδονίᾳ πρὸ πάντων καὶ Ἰπείρῳ. Σ. Μ.